BETÆNKNING

Afgivet af Fiskeri-, Fangst- og Landbrugsudvalg

vedrørende

Forslag til: Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om fiskeri
Fremsat af Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst, Landbrug og Selvforsyning

Afgivet til forslagets 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Bentiaraq Ottosen, Atassut, formand
Medlem af Inatsisartut Jens NapãtôK', Naleraq, næstformand
Medlem af Inatsisartut Ane Hansen, Inuit Ataqatigiit
Medlem af Inatsisartut Pipaluk Olsen, Demokraatit
Medlem af Inatsisartut Kristian Jeremiassen, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen 30. september under EM2026 gennemgået forslaget.

Bilag 1 Polar Seafood sendte skriftlige svar efter orienteringsmødet
Bilag 2 KNAPK sendte notat mellem to orienteringsbesøg

Forslagets indhold og formål
Med forslaget etableres Rådet for Bæredygtig Udvikling af Fiskeriet. Det skal bidrage med faglig ekspertviden som supplement til den praktiske erfaring og viden fra erhvervet fra det eksisterende Fiskeriråd. For joller under 6 meter udgår kravet om personlig deltagelse i fiskeriet, samtidig med at licenser kun kan gives til enkeltpersoner, ikke til selskaber. Fristen for registrering for disse fartøjer forlænges også til den 31. december 2028. Forslaget indfører desuden en 10-årig kvoteandelsperiode for hellefiskfiskeri ved Østgrønland, således al havgående hellefiskfiskeri omfattes af IOK-ordningen. Derudover ændres definitionen af forarbejdning, så frysning ikke længere indgår, og navnet på kontrolmyndigheden opdateres.

EM2026/247
J.nr.: 01.36.01.03-00136
J.nr.: 01.25.01/26EM-LABU-00247

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut
Under 1. behandlingen var der en bred debat, hvor der blev udtryk tilslutning til lovforslagets formål og samtidig bekymring for dele af forslaget. Forslaget blev henvist til Fiskeri-, Fangst- og Landbrugsudvalget for at belyse flere dele af forslaget yderligere.

Høringssvar
Forslaget har i perioden 26. april 2026 til 25. maj 2026 været offentligt tilgængelig på høringsportalen for Naalakkersuisut. Naalakkersuisut angiver, at de har modtaget høringssvar fra Avannaata Kommunia, Grønlands Erhverv, KNAPK, Kommuneqarfik Sermersooq, QAK, Qeqqata Kommunia, Royal Greenland, SIK og Sikuaq Trawl A/S og Niisa Trawl ApS.

For selve høringssvarene henvises til Bilag 1 til de almindelige bemærkninger til forslaget, der kan findes på Inatsisartuts hjemmeside.

Orienteringsmøder
Udvalget har haft løbende orienteringsmøder vedr. ændringsforslaget på fiskeriloven med følgende:

- Polar Seafood d. 8. oktober 2026. Efter orienteringsmødet blev der sendt skriftlige spørgsmål fra udvalgt til Polar Seafood. Udvalgets spørgsmål samt besvarelse er vedlagt som bilag 1.
- KNAPK d. 12. og 19. oktober 2026. Mellem de to orienteringsmøder med KNAPK blev der sendt notat til udvalget som er vedlagt som bilag 2.
- Avannaata Kommunia d. 17. oktober 2026
- Kommune Qeqertalik d. 17. oktober 2026
- SQAPK d. 19. oktober 2026
- Kommune Kujalleq d. 21. oktober 2026
- Royal Greenland d. 21. oktober 2026
- Qeqqata Kommunia d. 26. oktober 2026
- SIK d. 26. oktober 2026
- Naalakkersuisoq for Fiskeri, Fangst og Landbrug d. 26. oktober 2026
- Kommuneqarfik Sermersooq d. 27. oktober 2026

Forslagets økonomiske konsekvenser
De økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering er beskrevet under forslagets almindelige bemærkninger.

Naalakkersuisut estimerer udgifterne til etablingen af Rådet for Bæredygtig Udvikling i Fiskeriet til at udgøre 1-2 mio. kr. årligt. Udgifterne vil afhænge af omfanget af rådets opgaver.

EM2026/247
J.nr.: 01.36.01.03-00136
J.nr.: 01.25.01/26EM-LABU-00247

Naalakkersuisut anslår i den forbindelse, at et mere kvalificeret grundlag for udarbejdelse af lovgivning og beslutninger kan føre til højere afkast fra fiskeriet. Derudover beskrives det, at ophævelse af krav for personlig deltagelse i jollefiskeriet muligvis kan medføre øgede investeringer og øget effektivitet grundet forventet forbedret fleksibilitet og adgang til fiskeriet.

Udvalgets bemærkninger til forslaget

Udvalget anerkender, at forslaget søger at løse nogle af de eksisterende udfordringer med den gældende fiskerilov. Samtidig bemærker udvalget, at der er fremkommet flere kritiske høringssvar, og at der fremkom flere bekymringer under førstebehandlingen af forslaget. Det gælder særligt de forslåede ændringer til § 10 og 54 a samt ønskede ændringer til blandt andet årskvotesalg, kvotefleks, kvoteloft og udnyttelsespligten, der ikke er en del af nærværende forslag.

I forhold til § 54 a bemærker udvalget, at der i overvejende grad er opbakning til yderligere inddragelse af fagviden i udviklingen af fiskeriet og om fiskeriøkonomiske forhold. Det må dog ikke svække det eksisterende Fiskeriråds rolle. Udvalget ønsker i den forbindelse at understrege, at Fiskerirådet og Rådet for Bæredygtig Udvikling af Fiskeriet vil have hver deres opgave og vil kunne bidrage med henholdsvis praksisnær viden og daglige erfaringer og viden om fiskeriøkonomiske forhold. Det er dermed udvalgets forståelse, at det nye råd ikke skal erstatte Fiskerirådet, og udvalget finder det vigtigt, at Naalakkersuisut vil lytte til begge råd.
Udvalget henviser i den forbindelse også til, at Naalakkersuisut på baggrund af høringssvarene har tilrettet § 54 stk. 2, så der ikke længere står, at Naalakkersuisut ”kan” anmode Fiskerirådet om udtalelser. Dermed har Naalakkersuisut fastholdt den nuværende formulering, hvor anmodning om udtalelse er obligatorisk. I den sammenhæng vil udvalget også gøre Naalakkersuisut opmærksom på, at udvalget har, under orienteringsmøderne, fået oplyst at det kun var Kommuneqarfik Sermersooq der har en repræsentant i fiskerirådet. Dermed vil udvalget opfordre at alle kommuner skal have et medlem i fiskerirådet da alle fiskeriområder og kommunale vedtægter er forskelligt fra kommune til kommune.

Ud fra høringssvar og orienteringsmøder bemærker udvalget også, at bekymringerne til § 54 a omhandler manglende transparens i forhold til det nye råds arbejdsgang, sammensætning, opgaver, bemyndigelse mv. Udvalget er opmærksom på, at det fremgår af § 54 a, stk. 3 og 4, at Naalakkersuisut kan fremsætte en forretningsorden for rådet samt nærmere regler om dets opgaver, sammensætning, funktionsperiode mv.
Derudover nævner Naalakkersuisut, at etableringen af Rådet for Bæredygtig Udvikling af Fiskeriet er en del af Naalakkersuisuts koalitionsaftale. Det beskrives her, at rådet skal rådgive Naalakkersuisut på fiskeriområdet på samme måde som Økonomisk Råd rådgiver om samfundsøkonomien. Det er dermed udvalgets forståelse, at Rådet for Bæredygtig Udvikling af Fiskeriet også i sit virke skal være uafhængigt af Naalakkersuisut og vil komme med uforbindende anbefalinger på fiskeområdet.

Udvalget ønsker imidlertid, at Naalakkersuisut til andenbehandlingen af forslaget nærmere belyser dette mere konkret. Udvalget er særligt interesseret i, hvilken type eksperter Naalakkersuisut påtænker som rådsmedlemmer. Udvalget er i den forbindelse også interesseret i at høre, hvordan Naalakkersuisut vil sikre, at rådets medlemmer har forståelse for og kendskab til grønlandske forhold.

I forhold til de foreslåede ændringer til § 10 er det udvalgets forståelse, at kravet om personlig deltagelse udgår for at sikre lige vilkår for mindre og større joller. Ændringen skal bidrage med større fleksibilitet, så fiskere eksempelvis under sygdom stadig har mulighed for til at opfiske deres kvote og dermed opretholde en indtægt. Det mindsker samtidig risikoen for tab af kvote grundet manglende opfyldelse af udnyttelsespligten. Udvalget ser positivt på formålet med denne foreslåede ændring, hvor de lovmæssige rammer bedre tager højde for uforudsete forhold og kan skabe mere tid til familieliv.

Udvalget udtrykker bekymring for mulige utilsigtede konsekvenser af ændringen.
Én af konsekvenser kan være, at ændringen kan åbne for, at visse kapitalstærke aktører opkøber flere joller og ansætter andre til at fiske.
Udvalget ser det som et positivt skridt, at Naalakkersuisoq er åben for at fastsætte et loft over antallet af joller pr. licensindehaver for at dæmme op for eventuelle uhensigtsmæssige konsekvenser af ændringen i fiskeriloven, såfremt problemet måtte opstå.
Udvalget udtrykker dog samtidig bekymring for, at det er uklart, nøjagtigt hvor mange fartøjer en fisker vil få tilladelse til at eje.
Udvalget opfordrer derfor Naalakkersuisoq til at oplyse det maksimale antal fartøjer, som en enkelt licensindehaver fremover må råde over.

Udvalget bekymrer sig også om, at ændringen af loven vil blive udnyttet til hvidvaskning af penge, og dermed giver mulighed for at skjule indtægter uden om skattemæssige forhold. Derfor finder udvalget, at det er vigtigt, at Naalakkersuisut er opmærksomme på det.

Til sidst bemærker udvalget, at både høringssvarene og debatten under førstebehandlingen berørte forhold, der ikke er en del af nærværende lovforslag om ændringer til fiskeriloven.
Til det finder udvalget, at det gældende krav om en udnyttelsespligt på 75% er sat for højt, særligt i relation til hellefiskefiskeriet. Bestandsgrundlaget gør det i praksis overordentlig vanskeligt for fiskerne at opfiske den fastsatte kvote (TAC) og dermed opfylde kravet om at opfiske 75%. Udvalget anser det derfor for velbegrundet at lempeliggøre kravet om 75%, enten ved at nedsætte procentsatsen eller ved at gøre ordningen mere fleksibel. Under orienteringsmøderne har der i den forbindelse været drøftet forskellige niveauer såsom 0%, 30% og 50%.
Det understreges i den sammenhæng, at en fuldstændig afskaffelse af udnyttelsespligten kan have uhensigtsmæssige konsekvenser, idet incitamentet til at udnytte kvoterne dermed

EM2026/247
J.nr.: 01.36.01.03-00136
J.nr.: 01.25.01/26EM-LABU-00247

bortfalder. Hvis kravet fjernes helt, vil kvoter ikke kunne inddrages eller omfordeles fra fiskere, der lader deres kvoter stå ubenyttet hen. Opretholdelsen af en rimelig udnyttelsespligt harmonerer således med princippet om, at de grønlandske fiskeressourcer tilhører samfundet i fællesskab, og at det skal sikres, at ressourcerne udnyttes til gavn for hele samfundet.

Udvalget er tilfreds med, at tre fiskeriorganisationer har fundet sammen om en fælles aftale vedrørende fiskeriets vilkår. I aftalen opfordrer organisationerne til midlertidigt at sætte udnyttelsespligten på pause i fem år samt at sænke kvoten for hellefisk. Udvalget bemærker i den forbindelse organisationernes vurdering af, at en midlertidig suspension af udnyttelsespligten er nødvendig for at skabe den fornødne fleksibilitet for fiskerne i en periode, hvor bestandsgrundlaget og de faktiske fangstmuligheder gør det vanskeligt at opfylde det gældende krav.
Samtidig understøtter opfordringen til at sænke hellefiskekvoten et fælles ønske om at sikre en mere bæredygtig forvaltning og beskyttelse af ressourcerne til gavn for erhvervet på lang sigt.

Udvalget er positivt over for, at Naalakkersuisoq under sine afsluttende bemærkninger var åben for at undersøge problematikken nærmere og allerede var i gang med at afsøge forskellige scenarier. De lovmæssige rammer skal være med til at understøtte udvikling i fiskeriet, og det bør overvejes om reglerne i højere grad bør være fleksible over for omskiftelige og uforudsigelige forhold, der er uden for fiskernes kontrol, såsom klimaforandringer, ændringer i havstrømme og havtemperaturen.
Udvalget opfordrer Naalakkersuisut til i samarbejde med erhvervet at finde en løsning og undersøge behovet for en revision af fiskeriloven med fokus på de ovennævnte forhold.

Udvalget opfordrer ligeledes Naalakkersuisut til at afholde et landsdækkende fiskeriseminar. Seminaret skal skabe rammerne for at planlægge og debattere fiskeriets fremtid og give alle relevante interessenter – herunder organisationer, kommuner, myndigheder og Udvalget for Fiskeri, Fangst og Landbrug – mulighed for at deltage.

Udvalget takker Naalakkersuisoq for at udvise imødekommenhed og lydhørhed over for fiskernes og organisationernes ønsker. Udvalget ønsker ligeledes at kvittere for det gode samarbejde med både Naalakkersuisoq og organisationerne.

Udvalgets indstillinger
Et flertal i udvalget bestående af repræsentanter fra Demokraatit, Inuit Ataqatigiit og Atassut indstiller forslaget til vedtagelse.

EM2026/247
J.nr.: 01.36.01.03-00136
J.nr.: 01.25.01/26EM-LABU-00247

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Bentiaraq Ottosen
Formand

Jens NapãtôK'
Næstformand

Pipaluk Olsen

Ane Hansen

Kristian Jerimiassen

EM2026/247
J.nr.: 01.36.01.03-00136
J.nr.: 01.25.01/26EM-LABU-00247